
VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2024-2025

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä.

Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisällys

KAJAANI SUUNTAAN TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki	5
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki	6
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA.....	7
KEHITTÄMISKOHTEET	7
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET.....	9
KEHITTÄMISKOHTEET.....	9
VALSSISTA NOUSSEET VAHVUUDET.....	10
VALSSISTA NOUSSEET KEHITTÄMISKOHTEET	11
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	12
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa	13
Leikki	14
Pedagoginen dokumentointi.....	15
Kansainvälisyys	16
Arviointi	17
TIIMISOPIMUS.....	23

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

"Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

Päiväkodissamme otetaan harjoittelijoita sekä opiskelijoita vastaan monista eri oppilaitoksista sekä heidän ohjaamiseensa sekä perehdyttämiseen käytetään aikaa. Opiskelijoiden ohjaamista varten on saatavilla koulutuksia, joihin työntekijämme osallistuvat. Opiskelijoille sekä harjoittelijoille haluamme herättää kiinnostuksen hakeutua töihin päiväkotimme sekä Kajaanin kaupungin varhaiskasvatukseen. Päiväkotimme henkilöstö toimii opiskelijoille sekä harjoittelijoille varhaiskasvattajan työntekemisen mallina.

Lasten hoitoajoista joustamme mahdollisuuksien mukaan. Päiväkotimme yksi toimintaperusteista on yhteistyön tekeminen koko päiväkodin voimin, jolloin myös jousto toiminnassamme on mahdollista.

Sitoudumme asiakaslähtöiseen varhaiskasvatukseen niin, että lapset sekä heidän vanhempansa saavat mahdollisuuden vaikuttaa varhaiskasvatustoiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen, arviointiin sekä kehittämiseen. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan laaditut tavoitteet pohjautuvat lapsen yksilöllisiin tarpeisiin huomioiden vahvuudet, mielenkiinnonkohteet ja huoltajien näkökulmat.

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

"Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa? :

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

Päiväkodissa osallistutamme lapsia toimimaan mahdollisimman itsenäisesti ja monipuolisesti. Heidän mielipiteensä, vahvuudet sekä toiveet otetaan huomioon ja niiden perusteella suunnitellaan, toteutetaan, arvioidaan sekä kehitetään toimintaa.

Päiväkotimme toiminta sekä vuorovaikutus perustuu yhteistyölle. Lapsen vahvuudet sekä onnistumiset ovat tärkeitä ja ne huomioidaan arjessa. Kohtelemme lapsia sensitiivisesti ja ohjaamme lapsia sensitiivisyyteen myös heidän keskinäisessä vuorovaikutuksensa. Päiväkotimme on turvallinen sekä ymmärtävä kasvuympäristö, jossa ei hyväksytä kiusaamista. Lasten välisiin riitatilanteisiin puututaan heti ja ne käydään lasten kanssa yhteisesti läpi. Vuosisuunnitelmaan on kirjattu suunnitelma ristiriita- ja kiusaamistilanteita varten.

Mahdolliseen tuen tarpeeseen puututaan päiväkodissamme varhain ja lapsia tuetaan haasteiden kanssa. Oppimista, kehitystä sekä hyvinvointia seurataan aktiivisesti, jolloin mahdollinen tuen tarve voidaan havaita ajoissa. Teemme tiivistä yhteistyötä yksikköme varhaiskasvatuksen erityisopettajan, perhetyöntekijöiden sekä neuvolan terveydenhoitajien kanssa.

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

"Käytämme resurssejamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävästi."

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa? :

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

Päiväkodissamme tehdään mahdollisimman usein retkiä kaupunkiympäristössä sekä luonnossa kaikkina vuoden aikoina. Lasten kanssa opimme yhdessä tutkimalla sekä havainnoimalla. Kaupunkiympäristössä kävellään liikenteessä sekä vierailaan puistoalueilla ja leikkikentillä. Opetamme lapsille liikenneturvallisuuden sekä muiden ihmisten huomioon ottamisen tärkeyden. Luontoretkillä puolestaan ohjaamme lapsia kunnioittamaan luontoa sekä siellä olevien eläinten elinympäristöä.

Päiväkodissamme opettelemme lasten kanssa kierrättämistä jätteiden lajittelun sekä energian säästämisen kautta. Lapset tyhjentävät lautasensa itse tai avustuksen kanssa biojättesäiliöön sekä paperijätteen niille tarkoitettuun roskakoriin. Tämän lisäksi lapsia ohjataan pyytämään tai ottamaan sen verran ruokaa kuin jaksaa syödä vähentääksemme ruokahävikkiä. Yksikössämme on kierrätyspiste, jossa lapset harjoittelevat myös muiden kuin bio- sekä paperijätteen kierrätystä sekä lajittelua.

Kierrätys- sekä luonnonmateriaalia hyödynnetään toiminnassa mahdollisimman monipuolisesti. Esimerkiksi askartelussa pyrimme käyttämään paljon edellä mainittuja materiaaleja. Päiväkodissamme opetetaan pitämään välineistä sekä leluista hyvää huolta. Suosimme kestäviä materiaaleja sekä uusiokäytön mahdollisuutta. Korjaamme muun muassa kirjoja tai muita välineitä.

Käymme kirjastossa säännöllisesti sekä pidämme toiminnassamme lastenkirjallisuutta tärkeänä. Lasten kanssa luetaan satuja yhdessä sekä yksin, päiväunilla sekä vapaan leikin lomassa. Kirjastossa lapset saavat itse valita mieluisia kirjoja, jolloin osallisuus otetaan huomioon. Jumppaamme niin sisä- kuin ulkotiloissakin ja välineet ovat lasten saatavilla, hiihdämme viereisessä puistossa ja luistelemme Keskuskentällä.

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikkömme vahvuudet

- Kohtaaminen ja vuorovaikutus
- Ilmapiiri
- Yksilöllinen huomioiminen

Näin toimimme:

- Kohtamme lapset ja aikuiset sekä työkaverit kunnioittavasti ja yksilöllisesti.
- Ilmapiirimme on lämmin, hyväksyvä ja turvallinen, se välittyy myös lapsille ja huoltajille.
- Huomioimme jokaisen lapsen tarpeet yksilöllisesti.

Arviointi

Yksikköemme kehittämiskohteet

- Huoltajilla on mahdollisuus vaikuttaa toimintaan.
- Huoltajille tietoa kiusaamisen puuttumistavoista.
- Tiedottaminen ja kuulumiset

Näin toimimme:

- Tarjoamme jatkossa huoltajille enemmän mahdollisuuksia vaikuttaa ja osallistua toimintaan.
- Tiedotamme huoltajille ahkerammin toimintatavoistamme ja toiminnasta.
  - Jokainen ryhmä kertoo vasukeskustelussa päiväkodin käytänteistä. Uusille perheille nämä kerrotaan aloituskeskustelussa.
- Kiinnitämme entistä enemmän huomiota päivän kuulumisiin.
  - Vasukeskusteluissa keskustellaan läpi se, mistä asioista huoltajat haluavat kuulla päivän jälkeen.

Arviointi

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Miten kiusaamista ehkäistään ja miten siihen puututaan? Miten huoltajia tiedotetaan asiasta?

Opettelemme lasten kanssa tunnetaitoja, puutumme ristiriitoihin välittömästi ja keskustelemme hyvistä kaveritaidoista. Leikissä ristiriitatilanteita ja kaveritaitoja harjoitellaan päivittäin. Aikuiset ovat läsnä ja osallistuvat sekä seuraavat lasten leikkejä, jolloin erimielisyyksiin ja epätasa-arvoiseen käytökseen pystytään puuttumaan välittömästi. Rohkaissimme lapsia kertomaan aikuisille välittömästi, jos he huomaavat tai kokevat toisia tai itseään syrjivää toimintaa.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus suunnitelmassa on määritelty täytettäväksi aikuisten läheisyyden kehät sekä lasten vuorovaikutussuhteet, joiden avulla voimme seurata lasten keskinäistä vuorovaikutusta sekä aikuisten ja lasten välistä vuorovaikutusta ennakoivasti.

Jos ryhmissä huomataan kiusaamista, ilmoitetaan tästä kaikille ryhmän lasten huoltajille. Tilanteissa osallisina olleiden lasten huoltajille vakavimmat tapaukset ilmoitetaan välittömästi sen työntekijän toimesta, joka tilanteessa on ollut läsnä. Jos kiusaamis- tai ristiriitatilanne on ollut lievempi, ryhmän jokaisella aikuisella on tieto asiasta ja tilanne selvitetään huoltajille hakutilanteessa tai ohjataan keskustelemaan seuraavana päivänä, kun lapsen ryhmän henkilökuntaa on paikalla. Mikäli lapsi kokee tulevaisuudessa kiusatuksi tai päivätoiminnan aikana hän on kokenut mielipahaa lasten välisissä vuorovaikutustilanteissa, kerromme välittömästi näistä tapahtumista lapsen huoltajille.

Mikäli havaitsemme kiusaamista päiväkodissamme, puutumme siihen välittömästi Pisara-puuttumisen mallin avulla. Pisara-puuttumisen malli avataan vanhemmille vanhempain-illassa ja vasukeskusteluissa. Henkilökunta on tutustunut Pisara-puuttumisen menetelmään, jokaisella henkilökunnasta on menetelmään liittyvät kortit nopeasti saatavilla ja menetelmää käytetään systemaattisesti pienienkin ei-toivottujen käytöspisaroiden ilmaannuttua.

Arviointi

VALSSISTA NOUSSEET VAHVUUDET

Kevät 2024

- Päiväkodin vahvuutena on yhteenkuuluvuus ja osallisuus.
- Tiimit toimivat ja aikuisten välillä koko talossa on keskusteluyhteys ajatuksella: ME koko talo yhdessä.
- Lasten osallisuus on keskeistä toiminnassa ja eri keinoin pyritään varmistamaan jokaisen osallisuus ja ymmärretään, että osallisuutta on monenlaista.

Syksy 2024

- Leikki on Tapiolan päiväkodin ydin, koko talon toimintaa pohjautuu leikkiin ja leikille on tilaa sekä aikaa. Lasten leikkialoitteita kuunnellaan ja aikuinen kehittää leikkejä eteenpäin yhdessä lasten kanssa.
- Aikuiset ovat mukana leikissä ja jokainen lapsi saa osallistua omalla tavallaan leikkiin.
- Leikkiympäristöjä muokataan arvioinnin perusteella ja lapset ovat mukana leikkiympäristön suunnittelussa.

Näin toimimme:

- Yksilölliset tarpeet huomioidaan ja ympäristöä muokataan tarpeiden mukaan, aikuiset ovat joustavia suunnitelmissa.
- Ammatillinen osaaminen on hyvää ja tuen tarpeita havainnoidaan sekä arjessa käytetään erilaisia tuen muotoja.
- Päiväkodissamme on aikaa lasten näköiselle leikille ja aikuinen mukana kehittämässä leikkiä ja leikkimahdollisuuksia eteenpäin sekä leikkimässä yhdessä lasten kanssa.

Arviointi

VALSSISTA NOUSSEET KEHITTÄMISKOHTEET

Näin toimimme:

Kevät 2024

- Lisää koulutusta Nepsy- piirteiden tunnistamiseen ja tukemiseen, yleisen tietoisuuden lisääminen.
- Tukiviittomakoulutusta, jotta voimme tukea entistä moninaisemmin kaikkia lapsia kielenkehityksessä ja lapsia, joilla on kielenkehityksen viivästymää tai häiriötä.
- Tuetun leikin koulutusta ja tuettua leikkiä ohjattujen hetkien sijaan. Tuettu leikki karsii kiirettä ja aikataulutusta, kun mennään lasten tarpeiden mukaan.

Syksy 2024

- Perehtymistä tuettuun leikkiin koko henkilöstön osalta.
- Leikkivälineistön uusiminen tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.
- Ulkoleikkien kehittäminen niin sisällöllisesti kuin tarvittaessa materiaalisesti.

Kehittämissuunnitelman mukaan pidetään huolta yhteenkuuluvuuden tunteesta ja toimivasta työyhteisöstä sekä kehitetään sitä edelleen toimivammaksi.

Arvioidaan säännöllisesti toimintaympäristöä, lasten osallisuutta sekä tuen tarpeita ja niihin vastaamista ja muokataan näitä tarpeen mukaan.

Järjestetään henkilöstölle mahdollisuus tarpeellisiin koulutuksiin ja pidetään näin aktiivisesti huolta omasta osaamisesta.

Tehdään suunnitelma Tuettuun leikkiin tutustumisesta henkilöstön osalta. Arvioidaan säännöllisesti leikin mahdollisuuksia ja mahdollisia leikin lisätarpeita. Kehitetään niin sisä- kuin ulkoleikkitoimintaa yhdessä lasten kanssa.

Arviointi

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

Ryhmäkäynnit tarpeen mukaan, yhdessä sopien.

Vasu-keskusteluissa mukana tarpeen mukaan.

Veo osallistuu pedatiimeihin ja tiimipalavereihin säännöllisesti.

Veo auttaa kehittämään toimintaamme, saamme konkreettisia vinkkejä ja keskustelemme yhdessä toiminnastamme.

Otamme tarpeen mukaan yhteyttä, jos huoli herää tai tarvitsemme apua johonkin tiettyyn asiaan.

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Leikki

Leikki on kaiken toiminnan perusta Tapiolan päiväkodissa ja vuosisuunnitelma sekä toimintamme näyttäytyy leikin kautta. Leikin kautta opettelemme ja harjoittemme kaikkia taitoja.

Näin toimimme:

Leikki, leikkiminen, leikkimieli ja leikillisuus ovat Tapiolan päiväkodissa lapsille ja henkilökunnalle merkityksellisiä. Tapiolan päiväkodissa lapset oppivat ja ovat osallisena oman toiminnan suunnittelijana ja toteuttajina lapsille ominaisimmassa tavassa toimia, leikkijänä leikissä.

Yksikkömme päiväjärjestys mahdollistaa päivittäin lasten yhtäjaksoisen pitkän leikin toteutumisen. Leikkirakennelmat voimme säilyttää seuraavaan päivään tai koko viikon ajan mahdollisuuksien mukaan. Leluja on valittu sopiva määrä ryhmään, iän ja lasten kiinnostusten mukaan. Lelut ovat lasten saatavilla ja oppimisympäristö on rakennettu lasten kanssa. Rajaamme leikkitilaa tarvittaessa, jotta jokaisella säilyy leikkirauha ja mahdollisuus rikkoutumattomaan leikkiin. Sovimme yhdessä lasten kanssa ryhmäkohtaiset ryhmän säännöt, jotka ohjaavat myös leikin vuorovaikutus- ja kaverisuhteita. Ryhmäsäännöt kuvitetaan.

Toimintaympäristöä muokataan leikkiä rikastuttavaksi ja lasten leikki-ideoita mahdollistavaksi ottamalla lapset mukaan niin oppimisympäristöjen, kuin toiminnan ja leikkien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Havainnoimme ja dokumentoimme lasten leikkimistä, leikkitilanteita, leikin teemoja ja ystävyyssuhteita sekä vuorovaikutusta leikkitilanteissa. Varhaiskasvattajan sensitiivisyys olla läsnä, osallisena, ohjaavana ja turvallisena aikuisena lasten leikkitilanteissa on merkityksellistä lasten hyvinvoinnin kannalta. Aikuisen läsnäolo on oleellista ja mallittaminen on tärkeää, kun harjoitellaan leikkitaitoja. Aikuinen rikastuttaa ja mahdollistaa leikkiä. Tuettu leikki on keskeinen toimintatapa päiväkodissamme. Lähiympäristöä hyödynnetään retkeillen ja leikkipuistoissa leikkien.

Omista leluista on sovittu yhdessä huoltajien kanssa. Lapset voivat tuoda oman lelun päiväkotiin päivittäin. Oman lelun avulla harjoitellaan jakamista ja lelut rikastuttavat lasten leikkejä.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapset voivat rikastaa leikkejä omilla leluilla. Lapset saavat valita oman leikkitilansa ja kaverinsa. Jokainen voi osallistua leikkiin omalla tavallaan joko aktiivisena toimijana tai sivusta seuraajana. Lasten leikkialoitteita kuunnellaan ja aikuinen on yhdessä lasten kanssa toteuttamassa niitä.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Peippolassa aikuiset ovat yhdessä lasten kanssa ja leikissä tutustutaan esineisiin ja toisiin lapsiin sekä aikuisiin.

Nuppulassa harjoitellaan yksinleikistä kohti yhteisleikkiä aikuisen tuella.

Pääskylässä harjoitellaan leikkimistä eri kavereiden kanssa sekä isommassa porukassa ja opetellaan huomioimaan kaikkien leikkijöiden tarpeet.

Arviointisuunnitelma + arviointi

Pedagoginen dokumentointi

Pedagoginen dokumentointi mahdollistaa toimintamme arviointia ja suunnittelua. Se tekee toimintaamme näkyväksi niin päiväkodille, kuin huoltajille.

Näin toimimme:

Lapsilla on käytössä sähköinen kuvakansio, jonne kuvataan säännöllisesti lasten leikkejä, toimintaa ja tuotoksia. Isommilta lapsilta kysytään mielipiteitä, mielenkiinnonkohteita sekä toiveita päiväkotitoimintaan liittyen lomakkeella Lapsen ajatuksia varhaiskasvatussuunnitelmaan. Tämä lomake on myös pohjana varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa.

Tarvittaessa videoidaan ja havainnoidaan tarkemmin lapsen tarpeista nousevia asioita. Valokuvaamme, haastattelemme ja sadutamme lapsia ikätasoisesti säännöllisesti sekä kuuntelemme ja huomioimme erilaiset toiveet toiminnassamme. Aikuiset havainnoivat toimintaa ja kirjaavat ylös huomioitaan. Tabletit ovat käytössä osana dokumentointia.

Ryhmissä on esillä toivetaulut, joihin lapset ja huoltajat saavat kirjata toiveitaan. Toiveiden toteutukset dokumentoidaan tauluihin ja lapset saavat samalla myös arvioida toteutusta.

Viikoittain toteutuvat tiimipalaverit mahdollistavat pedagogisen keskustelun ja dokumentoinnin arvioinnin sekä havaintojen hyödyntämisen lasten toiminnan suunnittelussa. Vasukoontilomakkeet ovat käytössä kaikissa ryhmissä.

Miten osallisuus huomioidaan?

Osallisuutta tuetaan kuunnellen ja keskustellen. Tartumme ideoihin ja uskallamme toteuttaa asioita luovasti. Kuvia, maalauksia, askarteluja, valokuvia, videoita sekä ääninauhotteita kuunnellaan ja katsellaan yhdessä, niistä opitaan yhdessä.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Peippolassa aikuiset jakavat huomioitaan aikuisten kesken aktiivisesti päivittäin ja muokkaavat toimintaa näiden havaintojen pohjalta.

Nuppulassa aikuiset dokumentoivat lasten toimintaa kuvaamalla ja harjoitellaan näistä kuvista kertomista kotona huoltajille.

Pääskylässä lapset dokumentoivat toimintaa itse aikuisen kuvaamalla ja kertovat kuvien avulla toimistaan kotona huoltajille

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arvioidaan omaa toimintaamme yhdessä lasten kanssa jatkuvasti. Lasten kanssa käydään dokumentointeja läpi ja arvioidaan toimintaa. Teemme arvioinnista yhtä merkityksellisen osan varhaiskasvatusta, kuin toiminta ja suunnittelukin ovat – osa jokapäiväistä tekemistämme. Arvioinnin kautta kehitämme toimintaa ja suunnittelua.

Kansainvälisyys

Näin toimimme:

Lapselle annetaan aikaa tutustua suomalaiseen kulttuuriin ja kieleen. Kuvat ja leikkitaulut ovat kommunikoinnin tukena. Samoin ilmeet ja eleet. Kaikki lapset otetaan toimintaan mukaan, mutta lapsi voi itse valita oman osallistumistapansa ja me kunnioitamme sitä.

Laitamme ryhmien ja käytävien seiniin esille eri maiden lippuja, tervehdyksiä ja sanontoja sekä käytämme sanontoja arjessa rinnakkain vastaavien suomenkielisten sanontojen kanssa.

Aloituskeskustelussa käydään huoltajien kanssa läpi, miten he haluavat, että heidän kulttuurinsa näkyy päiväkodissa. Huoltajia pyydetään tuomaan päiväkotiin oman kulttuurin musiikkia, kirjoja yms. kulttuuriin liittyvää tavaraa.

Vanhempien keskusteluissa, käytetään avuna tulkitsemispalveluita ja Käännös-sovelluksia.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Jokaisessa ryhmässä huomioidaan ryhmän eri kieli- ja kulttuuritaustat, tuomalla esille juuri näiden taustojen erityispiirteet.

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

Arvioidaan toimenpiteitä ja lapsen kotoutumista ryhmään säännöllisesti vuoden aikana ja muokataan tarvittaessa toimintaa lasta paremmin tukevaksi.

Arviointi

Arviointi mahdollistaa toiminnan kehittämisen. Arviointia tehdään monella tasolla: lasten kanssa, tiimissä, koko henkilöstön kanssa ja henkilöstön itsearviointina. Kannustamme myös huoltajia osallistumaan arviointiin.

Näin toimimme:

Arviointia teemme päivittäin keskustellen tiimeissä, työyhteisössä, ryhmässä, huoltajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Nämä auttavat meitä suunnittelemaan, kehittämään ja arvioimaan toimintaamme.

Lapsilta kysymme palautetta toiminnasta aktiivisesti, kasvattajien ja huoltajien huomioiden lisäksi. Lapset saavat muun muassa peukuttaa toimintaa, heidän mielipiteitään kysellään ja ne otetaan huomioon. Pedagoginen dokumentointi on tärkeä osa arviointia ja lapset ovat mukana dokumentoinnissa.

Kauden aikana videoimme vähintään yhden arjen tilanteen jokaisessa tiimissä, jota tiimi-palaverissa katsotaan, videoinnista arvioidaan toimintakulttuuria. Jokainen työntekijä täyttää kaudenaikana itsearviointilomakkeen yhdessä sovitusta aiheesta.

Viikoittaiset palaverit mahdollistavat säännöllisen arvioinnin ja sitä kautta toiminnan kehittämisen.

Miten osallisuus huomioidaan?

Lapsi arvioi toimintaa, aikuinen havainnoi ja on sensitiivisesti läsnä tilanteessa. Lapsia haastatellaan ja he saavat kertoa mielipiteensä toiminnasta, nämä kuullaan ja ne ovat tärkeä osa arviointia. Toiveiden toteutukset dokumentoidaan esiin, arvioidaan niitä lasten kanssa ja pyydetään myös huoltajilta kommentteja näihin.

Huoltajien antama palaute on äärimmäisen tärkeä jokaiseen päivään kuin myös toimintakauteen kokonaisuudessaan. Huoltajien palautteet ja arvoinnit tulevat esiin päivittäisissä kohtaamisissa sekä vasukeskusteluissa. Mahdollistetaan huoltajille palautteen antaminen ja toiminnan arviointi eri tavoin.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

Roolivaatteet, musiikkivälineet, askartelutarvikkeet, sorminuket ym. ilmaisuvälineet ovat lasten saatavilla tai kuvitettuna esillä.

Kannustamme lasta ilmaisemaan itseään eri tavoin.

Osallistumme kulttuuritapahtumiin ja mahdollisiin liikuntatapahtumiin. Käymme museoissa ja kirjastossa.

Tehdään yhdessä lasten ja muiden toimijoiden kanssa esityksiä.

- Kekri- ja vappunaamiaiset
- Askarella saa melkeinpä aina kun haluaa ja mitä mieleen tulee
- Kirjastoreissut kerran kuussa
- Teatteriesitykset, tanssiesitykset ja musiikkitapahtumat
- Kevät- ja joulujuhlat ja niiden esitykset
- Markkinat torilla
- Koko talon muskarit

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

Kannustetaan lapsia liikkumaan päivittäin. Liikuntavälineet ovat lasten saatavilla tai kuvitettaina.

Aktivoimme lapsia liikkumaan ohjatusti myös ulkoilun aikaan. Tähän olemme tehneet pihaleikkikortit, joissa on erilaisia sääntöleikkejä. Harjoittelemme leikkejä yksi kerrallaan ja kortit ovat lasten saatavilla. Lasten motorisia taitoja havainnoidaan ja niistä keskustellaan huoltajien kanssa. Retkeillään lähiympäristössä erilaisissa maastoissa säännöllisesti. Lasten taitojen havainnointiin käytetään Inno-Norsu havainnointia.

Järjestetään liikuntatapahtumia perheille omaan tahtiin kierrettäväksi, esimerkiksi retkeilyreittibingo ja matkakohdebingo. Otamme lapset ja huoltajat mukaan pihaliikuntatapahtumien suunnitteluun ja toteutukseen.

Opetetaan lapsille hyviä ruokailutapoja, rohkaistaan maistelemaan uusia makuja ja huolehditaan ruokarauhasta. Ruokailussa käytössä maistelulusikat, joiden avulla lapsi harjoittelee maistamaan ruokaa.

Huomioidaan lasten turvallisuus sekä sisällä että ulkona ja retkillä huomioiden samalla, että lapsilla tulee olla mahdollisuus kasvaa, liikkua ja kehittyä. Keskustellaan yhdessä missä ja milloin voi juosta ja kiipeillä sekä opetellaan noudattamaan liikennesääntöjä ja kulkemaan liikenteessä.

Aikuiset ohjaavat lapsia sopivaan pukeutumiseen.

Pääskylä-Ryhmä osallistuu Menkhöön mehtään vaan mehtään mennään hankkeeseen, jossa viedään toimintaa ulos. Hanke tuo mukanaan päiväkodille hyvin varustetun retkirinkan, jota hyödynnetään retkeilyssä.

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

Käytämme arjessa kuvia ja tukiviittomia auttaaksemme lasta jäsentämään päivän tapahtumia ja toimimaan oppimisympäristössä. Ohjaamme lapsia ilmaisemaan kuvien avulla omia toiveitaan ja tunnetilojaan erilaisissa tilanteissa.

Luemme ja katselemme lasten kanssa kirjoja, laulemme ja loruttemme päivittäin.

Kuuntelemme lasta kiireettömästi ja autamme häntä ilmaisemaan itseään hänelle ominaisella tavalla.

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

Harjoitellaan omista tavaroista ja yhteisestä kasvuyhteisöstä huolehtimista. Harjoitellaan omien jälkien siivoamista, mutta huolehditaan myös yhteisestä siisteydestä. Pidetään hyvää huolta muilta lainatuista tavaroista, kuten kirjaston kirjoista ja myöskin päiväkodin tavaroista.

Huomioidaan toiminnassamme eri vuodenaajat ja kalenterivuoden juhlat.

Ollaan ystävällisiä kaikkia kohtaan ja opetellaan hyviä tapoja.

Harjoitellaan ryhmässä toimimista sekä kaveritaitoja. Ryhmäsäännöt on sovittu yhdessä lasten kanssa ja kuvitettu ryhmiin.

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

Retkeillään kaupunkiympäristössä sekä luonnossa vuoden ajasta riippumatta. Tutkitaan ympäristöä ja toimitaan siellä vastuullisesti.

Opetellaan lajittelemaan jätteitä. Päiväkotiin on hankittu kierrätysastiat, joihin lajitellaan yhdessä lasten kanssa jätteet ja tyhjennetään astiat isompiin lajitteluastioihin ulkona.

TIIMISOPIMUS

Tiimin nimi:

Tiimin jäsenet:

Tiimivastaava:

Tiimin varavastaava:

Miten varmistamme kaikkien tiimin jäsenten osallisuuden tiimissä/tiimipalaverissa?

Minkälaista on hyvä ja laadukas varhaiskasvatus?

Miten se mahdollistetaan/toteutetaan? Miten toimimme?

Tiimin jäsenten vastuualueet:

Tiimin jäsenten erityisosaaminen, jota voi hyödyntää tiimissä:

Tiimin käytänteet ja yhteiset pelisäännöt:

- tiedonkulku:
- palautteen antaminen:
- työnjako:
- huolien puheeksiotto:
- mistä asioista voimme päättää tiimissä/mistä asioista päättää päiväkodin johtaja?
- tiimin arjen toimintatavat ja päivästrukturi:
- muut sovitut asiat:

Miten tiimissä toimitaan konfliktitilanteissa?

Minkälaisia pelisääntöjä meillä on perheiden kanssa tehtävälle yhteistyölle?

Miten voimme tukea ja auttaa muita tiimejä? Minkälaista apua ja tukea toivomme muilta tiimeiltä meille?

Miten tiimissä ylläpidetään ja huolehditaan työhyvinvoinnista?

Mitkä ovat meidän tiimin vahvuudet?

Päivämäärä ja tiimin jäsenten allekirjoitukset

Tiimisopimuksen arviointisuunnitelma: